کم‌شانس‌ترین تیم به فینال رسید

«دست‌کم» در قله

در زبان انگلیسی به تیم یا حریفی که شانسی برای پیروزی ندارد و همه آن را دست‌کم می‌گیرند، underdog گفته می‌شود. دورتموند آندرداگ‌ترین تیمی است که می‌شد به فینال لیگ قهرمانان این فصل برسد. ناصر الخلیفی و پول قطری‌ها باز هم نتوانست افتخار قاره‌ای برای پاریسی‌ها بیاورد. امباپه هم پس از ۷سال وقت تلف‌کردن در پاریس با دست خالی به رئال‌مادرید خواهد رفت. او نتوانست مثل کریستیانو رونالدو عمل کند و جام لیگ قهرمانان به‌دست به برنابئو برود؛ البته که هنوز این انتقال قطعی نیست. دورتموند رفت و برگشت پاری‌سن‌ژرمن را برد و به فینال ومبلی رسید؛ آن‌هم در شبی که ۲برابر بازی رفت یعنی ۴بار توپ به دیرک دروازه‌اش خورد اما به قول مارکو رویس بعدها کسی نمی‌گوید ۶بار توپ با دیرک دروازه دورتموند برخورد کرده و همه می‌گویند این زردهای آلمانی بودند که به فینال رفتند.

■ متس هوملز رفت و برگشت بهترین بازیکن زمین شد. او برای نخستین‌بار از فوریه ۲۰۱۳ در لیگ قهرمانان گل زد. متس هوملز از دورتموند (۳۵سال و ۱۴۳روز) پس از رایان گیگز در فصل ۱۱-۲۰۱۰(۳۷سال و ۱۴۸روز) و ادین ژکو در فصل گذشته (۳۷سال و ۵۴روز) سومین بازیکن مسنی شد که در نیمه‌نهایی لیگ قهرمانان اروپا گل زده است.

■ این چهارمین مورد ثبت‌شده (از فصل ۱۱-۲۰۱۰) در لیگ قهرمانان اروپا بود که یک تیم در یک بازی بیش از ۳,۰گل مورد انتظار به‌دست می‌آورد اما موفق به گلزنی نمی‌شود.

■ حداقل از سال ۲۰۰۴-۲۰۰۳ که آمارها ثبت می‌شود، هیچ تیمی بیش از ۳بار بدون گلزنی به دیرک دروازه حریف نکوبیده است.

■ بوروسیا دورتموند برای سومین‌بار (۱۹۹۷و ۲۰۱۳) به فینال لیگ قهرمانان اروپا راه یافت. آخرین باری که آنها این کار را انجام دادند، آخرین باری بود که فینال در ورزشگاه ومبلی (۲۰۱۳) برگزار می‌شد.

■ پاری‌سن‌ژرمن در هر ۶بازی از ۳باری که به نیمه‌نهایی لیگ قهرمانان رسید (غیر از سال کرونا که تک‌بازی برگزار می‌شد و به فینال راه یافتند) شکست خورده است؛ رفت و برگشت مقابل میلان در فصل ۹۵-۱۹۹۴ و منچسترسیتی در فصل ۲۱-۲۰۲۰ و این فصل مقابل دورتموند.

■ پاری‌سن‌ژرمن در ۲بازی مرحله نیمه‌نهایی این فصل ۴۴شوت در مقابل بوروسیا دورتموند زد که بیشترین شوت یک تیم بدون زدن گل در یک بازی حذفی رفت و برگشتی در لیگ قهرمانان اروپا (از فصل ۰۴-۲۰۰۳) بوده است.

■ این دومین باری است که یک تیم در هر دو بازی نیمه‌نهایی لیگ قهرمانان اروپا با نتیجه یک بر صفر پیروز می‌شود. خود دورتموند در فصل ۹۷-۱۹۹۶ و مقابل منچستریونایتد این کار را کرده و در نهایت قهرمان شده بود.

■ پاری‌سن‌ژرمن در این فصل ۱۴بار در لیگ قهرمانان اروپا توپ را به دیرک دروازه حریفان کوبیده که یک رکورد است.

■ با ۲۴سال و ۱۵۷روز سن، پاری‌سن‌ژرمن ترکیب اصلی جوانی را برای یک بازی نیمه‌نهایی لیگ قهرمانان اروپا در زمین داشت. پیش از این فقط آرسنال در بازی با منچستریونایتد (بازی برگشت) در فصل ۰۹-۲۰۰۸ (۲۴سال و ۲۶روز) جوان‌ترین ترکیب را انتخاب کرده بود.

از کدام شخصیت حرف می‌زنید؟

محمدرضا نصیری | درباره شکست یک بر صفر پاری‌سن‌ژرمن از دورتموند در هر دو بازی رفت و برگشت، تحلیل‌های تکراری و کلیشه‌ای زیادی مطرح شده. نظر بیشتری‌ها این است تیمی که شخصیت و ریشه ندارد، نمی‌تواند به موفقیت برسد. برخی به اظهارنظر تاریخی یوهان کرویف اشاره می‌کنند که می‌گفت یک کیسه پول نمی‌تواند برای شما گل بزند. این تحلیل‌ها مثل این می‌ماند که بگوییم فوتبال شرق آسیا سرعتی است، روس‌ها قدرتی بازی می‌کنند، آمریکای جنوبی تکنیکی و ایتالیا دفاعی.

یعنی چه پاری‌سن‌ژرمن شخصیت و ریشه ندارد و سن سرمربی‌اش از سن باشگاه بیشتر است؟ اگر آن ۶توپی که در ۲بازی رفت و برگشت به دیرک دروازه دورتموند نمی‌خورد و چند میلی‌متر آن‌طرف‌تر درون دروازه می‌غلتید، باز هم از این تحلیل‌های آبکی می‌کردند؟ نمی‌توان پی‌اس‌جی را به تلاش‌نکردن متهم کرد؛ شاید در یک شب دیگر به‌راحتی پیروز می‌شدند. آنها ۳۰شوت داشتند، ۳,۲گل مورد انتظار را به ثبت رساندند و ۴ضربه به دیرک دروازه زدند. برای پیروزی چه کار دیگری باید کرد؟

مگر منچسترسیتی با کیسه‌های پول به همه گل نزد و فصل پیش قهرمان اروپا نشد؟ همین پاری‌سن‌ژرمن مگر همه جام‌های داخلی را درو نکرده و به پرافتخارترین باشگاه تاریخ فوتبال فرانسه تبدیل نشده؟ آن هم با نصف عمر دیگر باشگاه‌های ریشه‌دار و بزرگ مثل مارسی و لیون و اوسر و سنت‌اتین و...

مگر موضوع انشای مدرسه است که بگوییم علم بهتر از ثروت است؟ فوتبال با همین چیزهایش قشنگ است؛ اینکه همیشه تیم ضعیف‌تر امکان پیروزی بر تیم قدرتمندتر و ثروتمندتر را دارد. همین دورتموند که در همه قرعه‌کشی‌های قبلی، تیم‌های بزرگ آرزوی خوردن به تور آنها را داشتند، در گروه مرگ متشکل از میلان، پاریس و نیوکاسل اول شد و به دور بعد راه یافت و سپس یکی پس از دیگری تیم‌های فاینورد، اتلتیکو و پاریس را از پیش‌رو برداشت و به فینال رفت. آن هم باشگاهی که فلسفه‌اش قهرمانی و جام نیست و بیشتر برای دل هوادارانش بازی می‌کند و البته کارش یافتن و پرورش استعدادهای دیگر باشگاه‌ها و رساندن ارزش آنها به ۱۰۰میلیون یورو و فروش‌شان است.

درباره همین دورتموند هم می‌گفتند که شخصیت ندارد و فقط دنبال فروش بازیکن است. زنبورها پیش از برد نوبرانه در درکلاسیکر امسال همه رویارویی‌ها با بایرن‌مونیخ را می‌باختند. در دقایق پایانی هفته آخر فصل پیش هم درحالی که قهرمانی را در چنگ داشتند، آن را دودستی به بایرن‌مونیخ که شایسته قهرمانی نبود، تقدیم کردند. یا همین لورکوزن که این فصل همه برایش چه‌چه می‌زنند و به‌به می‌گویند، تا همین ۲ماه پیش «نورکوزن» و تیمی بود که هرگز قهرمان نمی‌شود و شخصیت ندارد. شخصیت را کی تعیین می‌کند؟ مگر من‌سیتی با هزینه‌های میلیاردی و مدافعان ۱۰۰میلیون یورویی تیم بی‌شخصیت و متکی بر دلارهای نفتی نبود که همین پارسال سه‌گانه گرفت و تحلیلگران را وادار کرد به ریشه و تاریخ ۱۴۰ساله‌اش اعتراف کنند؟ لایپزیش مگر بیش از یک بچه‌مدرسه‌ای عمر دارد که یک سال است ۲جام (حذفی و سوپرجام آلمان) را برده؟ شخصیت داشتن یا نداشتن در فوتبال به این شکل نیست که برویم تحقیق و ببینیم خواستگار دخترمان باشخصیت است و ریشه دارد یا تازه‌به‌دوران رسیده است. منچستریونایتد تیم باشخصیت و پرافتخارترین تیم انگلستان است ولی بعد از فرگوسن هنوز نام این باشگاه و تاریخچه‌اش نتوانسته موفقیتی به‌دست آورد. پس از پیروزی‌ها و شکست‌ها اظهارنظر کردن و قضاوت کلی درباره برنده‌ها و بازنده‌ها کار ساده‌ای است اما واقعیت این است که فوتبال این خط‌کشی‌ها را برنمی‌تابد. بازی‌های حذفی از قواعد کلی پیروی نمی‌کند. آرژانتین که نخستین بازی‌اش را در جام‌جهانی به عربستان باخت تا فینال پیش آمد و به لطف ابر و باد و مه و خورشید و فلک قهرمان شد. غیر از شطرنج در همه بازی‌ها و ورزش‌های دنیا شانس هم دخیل است. فوتبال شاید کمی بیشتر. بله، تیم باید شخصیت داشته باشد و تاکتیک، بازیکن و روحیه قهرمانی و هزار تا چیز دیگر اما در فوتبال نهایتا ثانیه‌ها و میلی‌مترها و معجزه‌ها سرنوشت را تعیین می‌کند.

ادین؛ پادشاه زنبورها

برای مردی که فقط یک رنگ را دوست دارد

ادین ترزیچ در هیچ باشگاه دیگری سابقه سرمربیگری ندارد. او ۱۲سال پیش به‌عنوان هوادار و با شال مخصوص باشگاه برای تشویق دورتموند به ورزشگاه می‌رفت و حالا پس از هیتسفیلد (سال ۱۹۹۷) و کلوپ (سال ۲۰۱۳) سومین سرمربی تاریخ باشگاه است که این تیم را به فینال لیگ قهرمانان اروپا می‌رساند. تا چندماه پیش همگی از او به عنوان یک مربی بازنده یاد می‌کردند و کسی که نتوانست جام بوندس‌لیگا را در هفته پایانی در دستانش نگه دارد. او همه بازی‌های بزرگ را می‌باخت یا نمی‌توانست ببرد ولی حالا یک قهرمان است؛ حتی اگر تیمش فینال ومبلی را ببازد و قهرمان نشود. سرمربی آلمانی توانست پاری‌سن‌ژرمن پرهزینه را هم رفت و هم برگشت یک بر صفر ببرد و زنبورها را از گروه مرگ تا فینال لیگ قهرمانان پیش ببرد.

در دوران پساهواداری، بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۳، ترزیچ به‌عنوان پیشاهنگ و کمک‌مربی در آکادمی جوانان بوروسیا دورتموند کار می‌کرد و به سرمربی وقت تیم اصلی که یورگن کلوپ بود، گزارش می‌داد.

ترزیچ بین سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۵ در بشیکتاش و از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۷ در وستهم یونایتد کمک‌مربی اسلاون بیلیچ بود. این دو زمانی با هم آشنا شدند که ترزیچ برای بازی کرواسی با ایرلند در یورو ۲۰۱۲، به بیلیچ که هدایت کروات‌ها را در دست داشت، کمک کرده بود تا تیم حریف را آنالیز کند. بیلیچ که از تجزیه و تحلیل‌های ترزیچ راضی بود، به او پیشنهاد داد به‌عنوان دستیار مربی در لکوموتیو مسکو به او بپیوندد اما این اتفاق نیفتاد.

ترزیچ سال ۲۰۱۸ پس از فارغ‌التحصیلی در یک دوره ۱۸ماهه مربیگری در انگلستان، دارای مجوز حرفه‌ای یوفا شد. همکلاسی‌های او گراهام پاتر، نیکی بات و نمانیا ویدیچ بودند. ترزیچ بلافاصله در همان سال پس از انتصاب لوسین فاوره به‌عنوان سرمربی، با سمت کمک مربی تیم اصلی به بوروسیا دورتموند برگشت. سپس شانس در خانه را زد و او به همراه همکارش مانفرد استفس برای بازی با هوفنهایم هدایت تیم را بر عهده گرفت زیرا فاوره به‌دلیل بیماری، بازی را از دست داده بود. پس از آنکه فاوره به‌دنبال باخت ۵ بر یک مقابل اشتوتگارت در دسامبر ۲۰۲۰ اخراج شد، ترزیچ به‌عنوان سرمربی موقت تا پایان فصل ۲۱-۲۰۲۰ منصوب شد. این جابه‌جایی برای زنبورها خوش‌یمن بود و آنها در ۱۳مه ۲۰۲۱ با پیروزی ۴ بر یک مقابل لایپزیش جام‌حذفی آلمان را فتح کردند. در پایان فصل مارکو رزه، سرمربی بوروسیا مونشن گلادباخ جانشین او شد و ترزیچ به سمت تازه ایجادشده مدیر فنی نقل مکان کرد. پس از خروج رزه و با رضایت دوجانبه در پایان فصل، ترزیچ دوباره به‌عنوان سرمربی دائمی منصوب شد و قراردادی تا سال ۲۰۲۵ امضا کرد.

ترزیچ
در ۱۲۵باری که به‌عنوان نفر اول روی نیمکت دورتموند نشسته، ۷۴پیروزی، ۲۴تساوی و ۲۷شکست به‌دست آورده و تیمش ۲۶۱گل زده و ۱۴۹گل خورده ثبت کرده است؛ با ۵۹,۲درصد پیروزی. در فاصله ۲هفته مانده تا پایان بوندس‌لیگا بازی با ماینس و دارمشتات می‌تواند امید او و تیمش را برای رسیدن به جمع ۴تیم پایانی و گرفتن جای لایپزیش زنده نگه دارد. لایپزیش که ۳امتیاز بیشتر جمع کرده، باوردربرمن و اینتراخت بازی دارد. او در هیچ تیم دیگری سرمربی نبوده و انگار برای ملکه زنبورها ساخته شده.

ایستگاه ماقبل پایانی

۲تیم ایتالیایی، یک تیم آلمانی و یک فرانسوی برای فینال لیگ اروپا می‌جنگند

بایرلورکوزن با ژابی آلونسو و پدیده‌هایش زیباترین تیم این فصل اروپا هستند. قهرمانی بوندس‌لیگا برای آنها کافی نیست؛ شاید یک جام‌حذفی و یک لیگ اروپا بتواند سه‌گانه و پاداش خوبی برای این همه زیبایی باشد. آنها بازی رفت مرحله نیمه‌نهایی لیگ اروپا را در ایتالیا از آاس‌رم برده‌اند و راهی کوتاه تا فینال دارند.

■ ژابی آلونسو، سرمربی بایرلورکوزن، می‌تواند ششمین مربی اسپانیایی باشد که به فینال لیگ اروپا راه می‌یابد (بعد از کیکه سانچس فلورس، رافا بنیتس، اونای امری، لوپتگی و مندیلیبار). در واقع ۹فینال از ۱۴فینال قبلی این رقابت‌ها را یک مربی اسپانیایی برده است.

■ لورکوزن تیمی جنگنده است که تا آخرین لحظه می‌جنگد. بایرلورکوزن با ۱۵گل در وقت‌های اضافی، پس از لیورپول (۱۷) سرسخت‌ترین تیم این فصل اروپا بوده؛ بالاتر از فنرباغچه و گالاتاسرای (۱۴)، براگا (۱۲)، آرسنال، خنک، بنفیکا، چلسی (۱۱) و رئال مادرید (۱۰).

■ لورکوزن به رکورد ۴۸مسابقه پیاپی بدون شکست رسیده که برابر است با رکورد بنفیکا بین سال‌های ۱۹۶۳تا ۱۹۶۵و حالا این فرصت را دارد تا به تنهایی طولانی‌ترین روند بی‌شکستی را به نام خود ثبت کند.

■ در ۷دیدار قبلی بین بایرلورکوزن و رم، هر دو تیم ۲پیروزی و ۳تساوی به‌دست آورده‌اند و در پیروزی لورکوزن در بازی رفت، نخستین بار بود که میهمان (۲بر صفر) برنده می‌شد.

■ رم در هیچ یک از ۶دیدار اخیر خود در زمین تیم‌های آلمانی در رقابت‌های اروپایی پیروز نشده (۲شکست و ۴تساوی) و در مجموع فقط ۶گل در این بازی‌ها به ثمر رسانده است. آخرین پیروزی آنها به دسامبر ۲۰۰۰برمی‌گردد، پیروزی ۳بر صفر مقابل هامبورگ در جام یوفا (یک‌شانزدهم در بازی برگشت).

■ بایرلورکوزن به‌دنبال راهیابی به سومین فینال خود در رقابت‌های بزرگ اروپایی است. آنها قبلا در جام یوفا ۸۸-۱۹۸۷و لیگ قهرمانان اروپا ۰۲-۲۰۰۱ این کار را انجام داده بودند.

■ رم پس از بنفیکا (۱۳-۲۰۱۲ و ۱۴-۲۰۱۳) و سویا (۱۴-۲۰۱۳، ۱۵-۲۰۱۴ و ۱۶-۲۰۱۵) می‌تواند سومین تیمی باشد که در مسابقات متوالی لیگ اروپا به فینال می‌رسد. آنها با مورینیو لیگ کنفرانس را بردند اما در فینال لیگ اروپا در فصل گذشته به وستهم باختند.

■ دیگر دیدار این مرحله بین آتالانتا و مارسی برگزار می‌شود. دیدار رفت آنها در بندر مارسی یک-یک مساوی شد. آتالانتا تاکنون به فینال رقابت‌های اروپایی نرسیده و مارسی هم در ۸بازی آخر مقابل ایتالیایی‌ها بردی نداشته است و ۵بار باخته. آنها در ۱۱مسابقه در خاک ایتالیا تنها یک برد به‌دست آورده‌اند (مقابل اینتر در فصل ۰۴-۲۰۰۳ جام‌یوفا) و ۵باخت و ۵تساوی متحمل شده‌اند.

■ مارسی غیر از قهرمانی جام باشگاه‌های اروپا در سال ۱۹۹۳ که به‌دلیل تبانی برنار تاپی، رئیس این باشگاه از آنها پس گرفته شد، یک‌بار هم سال ۲۰۱۸ به فینال همین لیگ اروپا راه یافت که درنهایت ۳ بر یک به اتلتیکومادرید باخت. المپیک مارسی سابقه حضور در ۶فینال اروپایی (۲لیگ قهرمانان اروپا، ۳لیگ اروپا و یک اینتر توتو کاپ) را دارد. المپین‌ها از این ۶فینال، یک‌بار قهرمان لیگ قهرمانان اروپا و یک‌بار قهرمان اینتر توتو شدند. مارسی با ۲قهرمانی و ۳نایب قهرمانی در اروپا، برترین تیم تاریخ فرانسه در رقابت‌های اروپایی به‌شمار می‌رود.